

En mörk historia

Det är verkligen en svart historia att läsa boken med samma namn av afrosvensken **Amat Levin**. Författaren vill besvara frågor, väcka nya tankar och slå hål på myter. Det gör *Svart historia* verkligen. Starten var författarens populära [Instagram-konto](#). Därtill vill boken sporra unga afrosvenskar till att utforska och ta del av sitt arv.

Det är en plåga att läsa boken, men en välskriven och medryckande sådan. Varje sida rev i mig med blod, svett och tårar. Inte bara från mig utan från alla de tuffa människoöden som förekommer i detta mästerverk.

Varför har så många svarta afrikaner tagits som slavar inte bara av européer utan också av araber och nordafrikaner? Det beror inte på sen civilisering, inte på sen teknikutveckling i förhistorien, det beror inte på ett fattigt kulturarv i tidernas begynnelse. Att afrikanerna både drev och hängde med i den tekniska och kulturella utvecklingen ända sedan stenåldern visar arkeologiska fynd.

Det beror heller inte på att afrikanerna skulle varit extra grymma. Men det beror på att många folk verkar ha enats om att just afrikaner lämpade sig bäst att göra räder och erövringståg mot för att ta dem som slavar.

Arabiska fördomar och svart självstigma

Även araberna ansåg att afrikanernas svarta hy signalerade lägre grad av civilisation. Denna syn internaliserade de afrikanska slaverna hos sig själva.

*"Trots att jag är slav är min själ ädelt fri.
Trots att jag är svart är min karaktär vit".*

Dessa ord fulla av stolthet och självstigma skrev den förslavade, afrikanske poeten **Suhaym** i Medina på 600-talet.

Det var inte bara vita som **Cecil Rhodes**, (brittisk finansman och bland annat premiärminister i Kapkolonien) som spred falska myter om afrikanernas brist på civilisation som grund för sin egen rätt att förslava dem. På 940-talet i Jerusalem skrev geografen **Ahmad al-Muqaddasi** att giftermål inte fanns hos bejafolket som levde i Sudan, Eritrea och östra Egypten. Barnen skulle inte känna sina fäder och människorna var kannibaler.

Afrikanernas långa historia av uppror

Afrikanska slavar har också en lång historia av att återkommande göra uppror. Under Zandjupproret 870 gjorde förslavade från den sydafrikanska kusten en massiv revolt mot abbasidväldet i Irak. Upproret pågick i nästan 15 år och kan ha orsakat från tiotusentals till 2,5 miljoner döda. Araberna slog ned resningen. Men det brutala plantage- och jordbruksslaveri som gett upphov till revolten minskade i popularitet efteråt.

1932 upptäckte vita skattjägare i nordligaste Sydafrika de dittills okända resterna av Mapungubwe, södra Afrikas äldsta kungadöme. Fynden visar ett rike som växte fram på 900-talet men blev ett klassamhälle på 1200-talet. Folket var jordbrukare men sysslade också med långdistanshandel både med Indien och Kina. Själva exporterade de elfenben och djurskinn. Kungadömet hade haft en framstående organisation och Sydafrika fann det kontroversiellt med ett tidigare så anrikt och framstående svart kungadöme på sitt område. Så historien tystades ned, men idag finns riket på Unescos världsarvslista.

Desinformationen om "Stora Zimbabwe"

I den mer privata kolonin Rhodesia (idag Zimbabwe) hittade arkeologerna ruiner efter stenhus omgärdade av en ringmur från 1000–1400-talen. Detta kungadöme ska ha tagit över makten efter att Mapungubwe fallit. Shonafolket som är majoritet i dagens Zimbabwe tog sitt rikes namn efter medeltidsriket. Zimbabwe betyder på shona ungefär stenhus. Rhodesias vita ledning förteg och desinformerade länge om det medeltida

kungadömet "Stora Zimbabwe". Myter spreds om att det skulle ha varit en fenicisk koloni. Det var stötande för kolonistörerna att svarta skulle ha kunnat skapa en så storstättlig kultur.

Koloniseringen mest framgångsrik först från sent 1800-tal

Koloniseringen av Afrika började med europeiska, ofta portugisiska små handelsstationer på östkusten av Afrika från 1400-talet. Den första kolonin européerna erövrade var staden Ceuta i norra Marocko. Det var portugiserna som gjorde detta. Ceuta är fortfarande idag en spansk exklav, som Marocko gör anspråk på.

Även om européerna erövrade områden, så skedde den stora koloniseringen först på sent 1800-tal och tidigt 1900-tal när européerna blev så oerhört militärteknologiskt överlägsna bland annat tack vare kulsprutan.

Men innan dess erövrade européerna genom att söndra och härska, genom att stödja olika lokala ledare som stred mot varandra och genom att köpa afrikaner som andra afrikanska kungadömen vunnit över i krig som slavar.

Våld föder våld

Tyvärr påverkade den grymhet européerna utsatte afrikanerna för också afrikanerna själva.

I USA förföljde FBI och CIA medborgarrättskämpar så diaboliskt att frihetskämparna förföll i kriminalitet och droger. Kampen mot förtryckarregimer i Afrika har gjort att gerillarörelser själva utsatt sina medafrikaner för våldtäkter, bestialiska mord, gjort barn till soldater och fått dem att som krona på sin militära utbildning avrätta sina föräldrar. Våld föder våld.

Liberia och Kenya är exempel på demokratiska tendenser till följd av bland annat kvinnors civila aktivism. [Botswana, Ghana, Namibia, Sydafrika och Senegal ger](#) hopp om en fortsatt positiv demokratiutveckling. Men Afrika är fortfarande slitet av kolonialismens blodiga historia och väst styr fortfarande

över kontinenten genom att söndra och härska.

Svart historia är väldigt medryckande och enkelt skriven, men plågsam för allt våld som européerna utsatt afrikanerna för. Den innehåller mycket också om Europas slavhandel. Det finns också detaljer om afrikanska slavuppror som ledde till fria samhällen av före detta slavar i Sydamerika. Det finns berättelser om slavar som lyckades bli fria och nå enastående positioner i USA. Det är omöjligt att få med allt som denna bok berättar om, men den är verkligen värd att läsa.

Oskar Brandt

Svart historia

Amat Levin

Natur & Kultur

Amat Levin

SVART HIST ORIA

**NATUR &
KULTUR**